

Rapportage *Quickscan* Centra voor Jeugd en Gezin in de Provincie Utrecht

De stand van zaken op 5 november 2009

Uitvoerders Albert Veuger, CJG-aanjager (Stade Advies)
 drs. Irene ter Veen, CJG-aanjager (itV Consult)

Auteur: drs. Irene ter Veen, CJG-aanjager (itV Consult)

Kenmerk: IR/cjg/9015

Datum: 14 december 2009

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Conclusies	2
3	Naar een operationeel CJG	7
3.1	In welke fase is de CJG-ontwikkeling?	7
3.2	Verwachte openingsdatum CJG	7
3.3	Is er gekozen voor een groeiaanpak?	8
3.4	Welke beleidsplannen zijn er?	8
3.5	Gebruikersbehoefte in kaart?	9
3.6	Basismodel en koppeling met lokaal maatwerk	9
3.7	Naamvoering CJG	11
4	De functionaliteit van het CJG	12
4.1	Inlooppunt	12
4.2	Opvoed- en opgroeipraktijk	12
4.3	Sluitende aanpak	13
5	Organisatieaspecten	17
5.1	Samenwerkingspartners	17
5.2	Welke organisatievorm?	18
5.3	Locatie CJG	19
5.4	Organisatieniveau <i>backoffice</i>	19
5.5	Coördinatie van het CJG	20
6	Een blik op 2010	21
6.1	Regionale verlanglijstjes	21
6.2	Knelpunten/kansen die nu spelen	23
6.3	Heel tevreden over	23
6.4	Ondersteuning vanuit UJC in 2010	24
6.4.1	Welke thema's?	24
6.4.2	Op welke wijze?	25

1 Inleiding

Eén van de programma's van de provincie Utrecht is het programma "Utrechtse Jeugd Centraal" (UJC). Dit programma is een vernieuwingsagenda van samenwerkende partners in de jeugdzorg, het lokale jeugdbeleid en de jeugdbescherming. Gemeenten hebben de taak een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) op te zetten in hun eigen gemeente. De provincie Utrecht en de gemeenten hebben afgesproken hierbij gezamenlijk op te trekken. Bij deze samenwerking stelt de provincie zich dienstbaar op. Gemeenten staan aan het roer en de samenwerking is erop gericht de gemeenten te versterken bij de invulling van hun regierol. De gezamenlijke uitdaging is het vinden van een werkwijze waarop dit zo efficiënt mogelijk kan worden gedaan.

Op 1 oktober 2008 is, als onderdeel van UJC, de definitiefase van programmalijn preventie en vroegsignalering (waaronder de CJG's vallen), van start gegaan. Vanaf dit moment zijn twee CJG-aanjagers aangesteld. In november 2008 is door de CJG-aanjagers een inventarisatie uitgevoerd. Doel was om zicht te krijgen op de ontwikkeling van de CJG's binnen de provincie Utrecht en te onderzoeken waaraan gemeenten behoefte hebben. In aansluiting hierop is voor 2009 een jaarplan opgesteld waarin de begeleiding door de CJG-aanjagers is uitgewerkt.

De begeleiding die door de CJG-aanjagers aan gemeenten wordt gegeven, is gericht op het in het zadel zetten van de gemeenten. Binnen de provincie Utrecht zijn 29 gemeenten: kleine en grote. Een gemeenteburgemeester die vorm moet geven aan het CJG is vaak ook belast met andere zaken. In een kleine gemeente lopen die zaken zeer uiteen. De begeleiding door de CJG-aanjagers gebeurt door te sparren, kennis te vergaren en te delen, visie te vormen, voorwaarden voor samenwerking te scheppen, partners voor te lichten en informatie en *good practices* te delen. Hiermee kan de gemeente de regierol pakken. De aanjagers vervullen ook de rol van *in between* tussen provincie en gemeenten. Tijdens de evaluatie van deze rol in 2009 bleek, dat gemeenten unaniem positief zijn over deze rol die de provincie vervult en faciliteert.

De inventarisatie van 2008 is in november 2009 in de vorm van een *quickscan* herhaald. Deze *quickscan* is uitgevoerd door middel van telefonische interviews met de ambtenaren jeugdbeleid van de 29 Utrechtse gemeenten. In de voor u liggende rapportage zijn de resultaten verwerkt. Waar van toepassing is ook een vergelijking met de resultaten uit de inventarisatie van 2008 opgenomen.

Als onderdeel van het provinciale programma wordt voor het jaar 2010 een jaarplan opgesteld met het doel gemeenten te faciliteren bij de verdere oprichting/uitbouw van het CJG. De resultaten van deze *quickscan* worden gebruikt voor het jaarplan 2010.

2 Conclusies

Deze *quickscan* is uitgevoerd vanuit de wens inzicht te krijgen in het ontwikkelingsproces en de stand van zaken van de CJG's in de provincie Utrecht. De *quickscan* is een vervolg op de inventarisatie die een jaar geleden is uitgevoerd. De peildatum van de inventarisatie vorig jaar was 5 november 2008 en van de *quickscan* dit jaar 5 november 2009. Waar van toepassing worden de verschillen tussen de beide onderzoeken in deze rapportage aangegeven.

De *quickscan* richt zich op de volgende vier hoofdthema's, waarvan de resultaten in de hoofdstukken drie t/m zes bondig zijn weergegeven:

1. De stappen naar een operationeel CJG.
2. De functionaliteit (inhoud) van het CJG.
3. De organisatieaspecten van het CJG.
4. Een blik op 2010.

De bereidheid van de ambtenaren om mee te werken aan de *quickscan* was, evenals vorig jaar, ook dit jaar goed. Ook de reacties op de opzet en werkwijze van de *quickscan* waren positief. Of zoals een respondent het verwoordt:

“Het is een goede, complete vragenlijst. Het hele CJG-gebeuren is aan bod geweest en ik heb niets aan te vullen. Daarnaast is de snelle werkwijze door middel van telefonische interviews prettig. Je hoeft geen lange lijsten in te vullen, geen aanvullende gesprekken te voeren en het is daardoor snel en kost weinig tijd.”

Voor een aantal gemeenten bleek het interview ook te werken om de stand van zaken op een rijtje te zetten. Het gaf inzicht in waar ze in het proces staan en in een aantal gevallen bracht het ideeën. Met name bij de vraag naar het escalatiemodel en de aanwijzing van de burgemeester werd regelmatig aangegeven, dat over dit onderdeel nog niet is nagedacht.

De stappen naar een operationeel CJG

In de provincie Utrecht is door de gemeenten in het afgelopen jaar veel vooruitgang geboekt in het proces van de CJG-ontwikkeling. Overall is men samen met instellingen actief bezig. Circa 7% van de gemeenten bevindt zich nog in de oriëntatiefase, een kleine 50% is concreet bezig met het ontwerp, circa 20% is bezig met de invoering van het ontwerp en 17% van de gemeenten heeft een operationeel CJG. Alle gemeenten die nog geen operationeel CJG hebben, geven aan dat hun CJG's in 2010 opengaan. Dit is voor de wettelijke datum van 1 januari 2011. Verwacht wordt dat in de maanden februari en december 2010 relatief veel CJG's operationeel worden.

Dit beeld laat in vergelijking met vorig jaar een grote verschuiving zien. Een jaar geleden was 65% van de gemeenten nog bezig met de oriëntatiefase en waren instellingen weinig betrokken. In het afgelopen jaar is er één operationeel CJG bijgekomen, waardoor er in de provincie Utrecht nu vijf operationele CJG's zijn.

Een grote meerderheid kiest voor een groeiaanpak bij de totstandkoming van het CJG. Vaak wordt eerst klein begonnen (wettelijke taken) en wordt daarna uitgebouwd door op basis van behoefte en ervaring lokaal maatwerk toe te voegen. Ook zijn er veel gemeenten die eerst starten met een Digitaal Centrum voor Jeugd & Gezin (DCJG) en daarna de opening van het fysieke punt

realiseren. Dit heeft alles te maken met de *pilot* van het DCJG die in de provincie Utrecht in september 2009 van start is gegaan. De provincie Utrecht en het Programmaministerie voor Jeugd & Gezin ondersteunen en faciliteren de gemeenten gedurende de *pilotperiode* van vijf maanden als zij met het DCJG van start gaan. Deze *pilot* is een grote stimulans geweest en alle gemeenten in de provincie Utrecht hebben daarmee voor 1 april 2010 een website voor het Centrum voor Jeugd & Gezin operationeel.

Naast de groeiaanpak bij de totstandkoming van het CJG ziet iedereen een groeiaanpak voor de operationele CJG's. Aanpassing, uitbreiding en doorontwikkeling zijn aan de orde van de dag. Het verwezenlijken van de doelstellingen is een proces van jaren, waarbij het belangrijk is om aandacht te houden voor de verdere doorontwikkeling van het CJG. Veel prille, startende CJG's hebben nog onvoldoende aandacht en tijd voor deze doorontwikkeling. Een citaat:

“De periode tot de opening van het CJG was zo druk, dat ik daaraan niet ben toegekomen. Daarna moest er van alles worden opgepakt en merkte ik ineens dat ik chaotisch bezig was. Ik miste een structuur en een plan voor de doorontwikkeling staat nu hoog op mijn agenda.”

Verreweg het grootste deel van de gemeenten wil de CJG naamvoering voor (bestaande) activiteiten die een rol spelen in het CJG. Voor gebruikers moet het veld van jeugdvoorzieningen zo eenvoudiger worden. Twee respondenten geven dit als volgt weer:

“We trekken als regio samen op en hebben een regionaal voorstel waarin is opgenomen dat de Jeugdgezondheidszorg 0-4 en 4-19 jaar en het Algemeen Maatschappelijk Werk met alle activiteiten (dus ook consultatiebureau, jeugdgezondheidszorg en opvoed- en opgroeiondersteuningsaanbod) de naam CJG gaan voeren.”

“Wij willen het liefst al deze onderdelen onder de naam van het CJG. Dan weten de mensen waar ze aan toe zijn.”

De functionaliteit van het CJG

Het belang van een laagdrempelig inlooppunt zonder “probleemuitstraling” wordt door iedereen gedeeld. Over de gemiddelde fysieke openingstijden van het CJG is minder bekend. De kleinere gemeenten (tot 20.000 inwoners) streven gemiddeld naar een openingstijd van 7 uur per week, terwijl grotere gemeenten (vanaf 60.000 inwoners) streven naar een gemiddelde openingstijd van vijf dagen per week. Om de laagdrempeligheid te bevorderen, worden ook openingstijden in de avond of het weekend nagestreefd. En er wordt met behulp van regionale samenwerking gewerkt aan een telefonische achterwacht voor de CJG's.

In de opvoed- en opgroei praktijk van het CJG vindt met name de uitvoering plaats van het basispakket van de JGZ en de licht pedagogische hulp. Op dit terrein is er nog veel te doen voor gemeenten. Een minderheid heeft samen met instellingen een visie op opvoedingsondersteuning ontwikkeld.

Een citaat:

“Op papier hebben we een gezamenlijke visie, maar in de praktijk is die er nog niet.”

Een grote meerderheid van de gemeenten heeft, zij het vaak op summiere wijze, het aanbod aan opvoedingsondersteuning in kaart gebracht. Het in kaart brengen van de vraag geeft grotere problemen.

Een citaat:

“Het in kaart brengen van de vraag is lastig. Wij gaan er wel mee bezig. De start is de registratie in de frontoffice van het CJG en de vragen die via de website binnenkomen.”

Sluitende aanpak van het CJG houdt in: de samenwerking in de netwerken/overleggen en de coördinatie van zorg. Vrijwel alle gemeenten hebben de bestaande netwerken in kaart gebracht. Bij een meerderheid leidt dit tot een herschikking van de netwerken. Redenen hiervoor zijn: teveel dezelfde mensen in dezelfde soort netwerken, teveel netwerken en leemtes in netwerken.

Aan de schakel met BJZ en het onderwijs wordt hard gewerkt. Voor alle gemeenten geldt dat BJZ niet wordt gezien als een partner in de *frontoffice*, maar dat de schakel in de *backoffice* vorm krijgt. Deze schakel loopt meestal via de netwerken of de CJG-coördinator.

Voor het onderwijs geldt, dat in het afgelopen jaar in veel gemeenten nauwere contacten zijn ontstaan. Met name de contacten met het primaire onderwijs komen op gemeentelijk niveau goed tot stand. Een voorbeeld hiervan is het ontstaan van netwerken voor kinderen tot 12 jaar (12 min-netwerken) waarin zorg-, hulp- en onderwijsinstellingen als vaste partners met elkaar samen gaan werken. Voor het voortgezet onderwijs ligt dit veel moeilijker, zeker ook omdat dit onderwijs bijna altijd op een bovengemeentelijk niveau werkzaam is. Op dit terrein moet in de meeste regio's nog een forse slag worden gemaakt naar goede afspraken op regionaal niveau. Dit geldt ook voor afspraken met de ROC's. Een respondent vertelt het volgende:

“De contacten met het VO moeten beter. Op onze uitnodiging heeft niemand van het VO gereageerd. Wij hebben voor onszelf geïnventariseerd naar hoeveel VO-scholen de leerlingen uit onze gemeente gaan. Dat zijn 50 VO-scholen. Hoe ga je daarmee samenwerken?”

Ook de coördinatie van de zorg, inclusief de doorzettingsmacht, vraagt in het komende jaar aandacht. Een kleine meerderheid van de gemeenten regelt dit met de instellingen. De andere gemeenten weten het nog niet. Door gemeenten wordt aangegeven dat zij dit een moeilijk onderdeel van het CJG vinden.

De aanpak kindermishandeling volgens de richtlijnen die zijn ontwikkeld door RAAK (Reflectie- en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling) worden bij een meerderheid van de CJG's in de werkprocessen opgenomen. Dit geldt ook voor @risk (verwijsindex risico's jeugdigen), een elektronisch systeem waarin een beroepskracht kan melden als hij meent dat de jeugdige het risico loopt in zijn ontwikkeling naar volwassenheid te worden bedreigd.

Organisatieaspecten

De samenwerkingspartners die als kernpartners worden genoemd, zijn altijd de JGZ 0-4 jaar, 4-19 jaar en het AMW. Een kleine helft van de gemeenten noemt daarbij ook het primaire onderwijs als kernpartner.

Schilpartners die het vaakst worden genoemd, zijn: welzijnswerk, politie/veiligheidshuis, kinderopvang, voortgezet onderwijs, jongerenwerk, peuterspeelzalen en BJZ.

Driekwart van de gemeenten kiest voor 1 fysiek inlooppunt eventueel aangevuld met informatiezuilen. De anderen kiezen voor meerdere inlooppunten en/of nevenlocaties/satellieten. De meeste CJG's worden ondergebracht bij een gezamenlijke locatie van het consultatiebureau, het AMW en de GGD.

Het merendeel van de gemeenten start met een *backoffice* op gemeentelijk niveau. Daarbij wordt wel aangegeven dat dit het niveau is waarop wordt begonnen. Bij de doorontwikkeling is het de intentie onderdelen op regionaal niveau te organiseren. Bij deze regionale samenwerking is het belangrijk dat dit de lokale structuur niet mag verzwakken en dat de lijnen kort blijven. Waar de coördinatie van het CJG wordt ondergebracht, is bij een meerderheid van de gemeenten nog niet bekend. Sommigen kiezen ervoor de coördinatie de eerste jaren bij de gemeente te houden. Omdat het CJG nieuw is en veel elementen nog moeten worden doorontwikkeld, willen zij in de startperiode directe invloed houden.

Een blik op 2010

In 2009 is de regionale samenwerking sterk toegenomen. Zo zijn via het provinciale *Projectplace* (een digitaal platform) en de CJG-aanjagers beleidsnota's, projectplannen, *formats* en *best practices* onderling uitgewisseld. Het gebruik kunnen maken van elkaars ervaringen en niet steeds zelf het wiel hoeven uitvinden, wordt zeer gewaardeerd en levert veel tijdwinst op voor gemeenten.

De regionale samenwerking wordt door de gemeenten in 2010 verder voortgezet. Dit blijkt o.a. uit de regionale samenwerkingswensen die door gemeenten zijn genoemd:

- zo doorgaan met de huidige samenwerking (@risk, RAAK, EKD, website opvoeders, regionaal ambtelijk overleg);
- een gezamenlijk convenant;
- een gezamenlijk registratiesysteem;
- voortzetting van het regionale overleg voor coördinatoren operationele CJG's;
- gezamenlijk optrekken naar regionale instellingen;
- *backoffice* op regionaal niveau;
- gezamenlijke telefonische bereikbaarheid;
- samenwerking bij de afspraken met het voortgezet onderwijs;
- website voor jongeren;
- themabijeenkomsten;
- doorontwikkeling van het operationele CJG;
- klanttevredenheid meten;
- vormgeven van netwerken, incl. de herstructurering;
- stimuleren samenwerkingsattitude van werkers binnen instellingen.

De bovenstaande onderwerpen zijn tevens de ondersteuningswensen van de gemeenten voor 2010. Daaraan is door hen nog toegevoegd:

- ondersteuning bij de juiste afstemming van het aanbod op de vraag naar opvoedingsondersteuning, inclusief het experimenteren met de ombouw van geïndiceerde zorg naar lokaal niveau.

Net als vorig jaar zijn de gemeenten het meest tevreden over de huidige samenwerking met de (lokale) instellingen/partners en hun enthousiasme voor en hun betrokkenheid bij het CJG. Voor de samenwerking tussen de gemeenten onderling is dit jaar ook veel waardering.

In 2010 willen de gemeenten op dezelfde wijze voortgaan als in 2009. Door iedereen wordt aangegeven dat de samenwerking zoals dat vanuit UJC gestalte krijgt, niet kan worden gestopt omdat dat nog veel te vroeg is. Over de inspanningen van de provincie Utrecht en de samenwerking tussen de provincie en de gemeenten zijn gemeenten zeer tevreden. De gezamenlijke aanpak van het lokale jeugdbeleid en de jeugdzorg vergroot in hoge mate de kans op sterke CJG's. Of zoals een respondent het verwoordt:

“Ik ben zeer tevreden over het samenspel van gemeentelijke, regionale en provinciale samenwerking. Het gebeurt vlot, er wordt slim en creatief georganiseerd en snel geschakeld. Dit levert veel mooie dingen op met een wederzijdse beïnvloeding. Ga door met dit mooie samenspel.”

3 Naar een operationeel CJG

De weg naar een operationeel CJG kan op verschillende wijze worden gelopen. In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze de Utrechtse gemeenten dit aanpakken: de projectfasen, de verwachte openingsdata, de keuze voor een groeiaanpak, de beleidsplannen, de gebruikersbehoefte, de koppeling met lokaal maatwerk en de naamvoering van het CJG.

3.1 In welke fase is de CJG-ontwikkeling?

Bij deze vraag zijn vier fasen onderscheiden met daarbinnen de volgende globale stappen:

- oriëntatiefase (verkenning van: wettelijk kader, omgevingsanalyse, visie van gemeente, keuze van partners en afronding d.m.v. startnotitie);
- ontwerpfase (instellen projectorganisatie, visie inkleuren met partners, doelgroepbepaling, peiling gebruikersbehoefte, ontwerp inhoud CJG, ontwerp organisatie CJG, financiën en afronding d.m.v. projectplan);
- implementatiefase (plannen liggen geaccordeerd klaar, invoering vindt plaats);
- operationele fase (CJG is in werking, eventuele bijstellingen vinden plaats).

	aantal 2008	aantal 2009
Oriëntatiefase	19	2
Ontwerpfase	3	15
Implementatiefase	2	7
Operationeel	4	5
	29	29

Eind 2009 bevindt circa 7% van de gemeenten zich in de oriëntatiefase, een kleine 50% is concreet bezig met het ontwerp van het CJG, ca. 20% is bezig met de invoering van het ontwerp en 17% van de gemeenten heeft een operationeel CJG.

Dit beeld laat in vergelijking met vorig jaar een grote verschuiving zien. Was een jaar geleden 65% van de gemeenten bezig met de oriëntatie, nu is de helft bezig om samen met regionale instellingen het ontwerp te maken. De één na grootste groep (20%) heeft het ontwerp klaar en is bezig met de invoering. In het afgelopen jaar is er één gemeente bijgekomen met een operationeel CJG.

3.2 Verwachte openingsdatum CJG

	Aantal
Januari 2010	2
Februari 2010	5
Augustus 2010	2
September 2010	2
December 2010	6
Nog niet bekend	7
Reeds operationeel	5
	29

Alle gemeenten verwachten voor 1 januari 2011 een operationeel CJG te hebben. Verwacht wordt dat in de maanden februari en december 2010 relatief veel CJG's operationeel worden. Hierbij spelen de gemeenteraadsverkiezingen in maart en de wettelijke einddatum 1 januari 2011 een grote rol.

Door de operationele CJG's wordt aangegeven dat de vorming van het CJG na de opening pas echt begint. Op basis van de eerste ervaringen vinden regelmatig bijstellingen plaats.

3.3 Is er gekozen voor een groeiaanpak?

	aantal
Ja	25
Nee	4
	29

Ruim 85% kiest voor een groeiaanpak bij de totstandkoming van het CJG. De twee terreinen die daarbij het vaakst worden genoemd zijn:

- eerst de basis (klein beginnen) en daarna uitbouwen op basis van behoefte en ervaring (lokaal maatwerk);
- eerst digitaal en daarna fysiek (de gemeenten in de provincie Utrecht nemen deel aan de *pilot* DCJG en starten uiterlijk maart 2010 met de website).

Overige terreinen die worden genoemd, zijn:

- de doelgroep 18 tot 23 jaar wordt later uitgebouwd;
- de doelgroep min 9 maanden tot 0 jaar wordt later uitgebouwd;
- in een latere fase worden de uren van de *frontoffice* uitgebreid;
- realisering van WMO-taken worden in een tijdtraject gezet;
- liefst alles onder één CJG-uitstraling, dit heeft tijd nodig bij de partners;
- eerst centraal, dan in wijken;
- starten met een *pilot*, daarna uitbouwen;
- relatie met het onderwijs wordt later uitgewerkt;
- netwerkstructuren worden later aangepast;
- doorzettingsmacht, zorgcoördinatie en het multidisciplinair team wordt later op regionaal niveau uitgewerkt;
- het ondersteuningsaanbod wordt later gestroomlijnd (op elkaar afgestemd en onder CJG gebracht).

3.4 Welke beleidsplannen zijn er?

	ja	nee	totaal
Bestuurlijk geaccordeerde startnotitie	24	5	29
Bestuurlijk geaccordeerd projectplan (ontwerpnotitie)	13	16	29
Doorontwikkelplan	9	20	29

Ruim 80% van de gemeenten heeft een startnotitie die door B&W en soms ook door de gemeenteraad is vastgesteld. Daar komt bij dat bij 10% van de gemeenten deze notitie in de komende twee weken wordt vastgesteld.

Bijna 45% van de gemeenten heeft ook een geaccordeerd projectplan, ruim 55% is hiermee nu bezig.

Overigens geldt voor een aantal gemeenten dat zij de startnotitie en het ontwerp in één beleidsplan hebben opgenomen. Ook zijn er verschillende benamingen voor de plannen, bijv. kaderstellende nota, bestuursopdracht en schetsontwerp. In een enkele gemeente loopt de ontwikkeling van beleidsplannen vertraging op door herindelingperikelen.

Ruim 30% van de gemeenten heeft een doorontwikkelplan voor het CJG na de opening. Sommigen hebben dit opgenomen in het projectplan.

3.5 Gebruikersbehoefte in kaart?

	aantal 2008	aantal 2009
Nog onbekend of dit wordt gedaan	9	1
Wordt niet gedaan	5	7
Nog mee beginnen	7	7
Mee bezig	3	2
Ja, is afgerond	3	12
Geen gegevens van gemeente	2	0
	29	29

In het afgelopen jaar zijn gemeenten actief bezig geweest met het in kaart brengen van de gebruikersbehoefte. Ruim 40% heeft deze behoeftepeiling afgerond (was in 2008 10%). Bijna 25% kiest ervoor geen behoeftepeiling te doen, maar gebruik te maken van de peilingen in andere gemeenten. De behoeftepeilingen zijn op de volgende wijzen gedaan:

- (digitale) enquêtes onder potentiële gebruikers, stadspeilingen en burgerpanels;
- pleingesprekken door de wethouder;
- gesprekken met een oudervereniging van het voortgezet onderwijs;
- gesprekken met ouders algemeen en met ouders die al met hulp/zorg te maken hebben;
- gesprekken met kinderen/jongeren via het primair en voortgezet onderwijs;
- gesprekken met jongeren via het jongerenwerk;
- behoeftepeilingen via de Jongerenraad/Jongerenplatform/Jongeren denktank;
- ervaringen/evaluaties van bestaande loketten en netwerken.

3.6 Basismodel en koppeling met lokaal maatwerk

Alle CJG's van de gemeenten hebben of krijgen voor 2011 minimaal het basismodel (Jeugdgezondheidszorg, 5 WMO-functies, schakel met BJZ en schakel met onderwijs). Daarnaast bepalen gemeenten zelf welk lokaal maatwerk zij aan hun CJG koppelen. Bij het beantwoorden van deze vraag bleek dat gemeenten de koppeling op verschillende wijze uitleggen en vormgeven. Dit kan variëren van samenwerking in netwerken tot informatieverstrekking in het *frontoffice* van het CJG.

Lokaal maatwerk dat aan het CJG is/wordt gekoppeld:

	Aantal		
	Ja	?	nee
Kinderopvang, peuterspeelzaal, voor- en vroegschoolse educatie	19	8	2
Leerplichtambtenaar	18	8	3
Brede school en passend onderwijs	16	8	5
Welzijnswerk (jongeren-/straathoekwerk)	18	8	3
Huisartsen	11	9	9
Kraamzorg	13	8	8
Verloskundigen	19	8	2
Jeugd GGZ	10	9	10
Gemeentelijke Diensten (Centrum Werk & Inkomen)	9	9	11
Schuldhelpverlening	9	8	12
Politie en Justitie	18	8	3

Ca. 65% van de gemeenten geeft aan, dat zij vanaf de start het basismodel bundelen binnen het CJG en vormen van lokaal maatwerk koppelen aan het CJG. Een jaar geleden was dit percentage 50%. Een kleine 30% van de gemeenten heeft over de koppeling met het lokale maatwerk nog geen besluit genomen. Ook wordt aangegeven dat na de start van het CJG wordt gekeken naar wensen en mogelijkheden om het lokale maatwerk verder uit te breiden. Dit onderdeel blijft de komende jaren naar verwachting in ontwikkeling.

Lokaal maatwerk dat gemeenten het vaakst willen koppelen aan het CJG:

- kinderopvang, peuterspeelzaal, voor- en vroegschoolse educatie 19 x genoemd;
- verloskundigen 19 x genoemd;
- leerplichtambtenaar 18 x genoemd;
- welzijnswerk (jongeren-/straathoekwerk) 18 x genoemd;
- politie en Justitie 18 x genoemd;

Lokaal maatwerk dat gemeenten het vaakst *niet* willen koppelen aan het CJG:

- schuldhelpverlening 12 x genoemd;
- gemeentelijke diensten 11 x genoemd;
- jeugd GGZ 10 x genoemd;

Wat betreft de eerstelijnszorg geven gemeenten aan, dat het betrekken van huisartsen moeilijk is.

3.7 Naamvoering CJG

Dragen de volgende onderdelen de bundeling in het CJG uit in de naam die zij voeren?

	naam CJG	naam uitvoerende instelling	nog niet bekend
Consultatiebureau	18	5	6
Schoolarts	18	5	6
Aanbod opvoedondersteuning	18	4	7
Netwerken ¹	22	6	1
ZAT	1	23	5

Door ruim 60% van de gemeenten wordt aangegeven dat het consultatiebureau, de schoolarts en het aanbod opvoedondersteuning onder de naam van het CJG zal worden uitgevoerd (de uitvoerende instelling blijft de juridische werkgever). Sommigen geven aan dat ook het briefpapier zal worden aangepast.

Ruim 75% van de gemeenten wil dat ook de netwerken de naam CJG gaan voeren. Wat de ZAT's betreft geeft 80% aan dat deze teams naar verwachting onder de naam van de uitvoerende school blijft.

¹ Hieronder worden zorg-/hulpnetwerken verstaan, zoals een 12 min/12 plus netwerk of een COJ (Casus Overleg Jeugd). De namen van deze netwerken kunnen per gemeente verschillen.

4 De functionaliteit van het CJG

In dit hoofdstuk staat de inhoudelijke vormgeving van het CJG centraal. Het drieluik: het inlooppunt, de opvoed- en opgroei-praktijk en de sluitende aanpak komt per paragraaf aan bod.

4.1 Inlooppunt

Bijna 70% van de gemeenten weet nog niet wat de openingstijden van het CJG worden. In enkele regio's worden de openingstijden op regionaal niveau uitgewerkt.

De kleinere gemeenten (tot 20.000 inwoners) die het wel weten, hebben een gemiddelde fysieke openingstijd van 7 uur per week. CJG's in grotere gemeenten (vanaf 60.000 inwoners) zijn/worden gedurende 5 dagen per week fysiek open. De openingstijden zijn verdeeld over de morgen en de middag. Eén operationeel CJG heeft ook een avondopenstelling. Door veel gemeenten wordt aangegeven dat zij fysieke openstelling ook in de avond en een deel van het weekend willen. Naast de fysieke openstelling geven bijna alle gemeenten aan een grote telefonische bereikbaarheid te wensen.

Ruim 75% van de gemeenten weet nog niet wat de samenstelling van het *frontoffice-team* wordt (zowel qua disciplines als *fte*). Die gemeenten die dit wel weten, noemen maatschappelijk werkers, jeugdverpleegkundigen en wijkverpleegkundigen. Ook een orthopedagoog en pedagoog worden genoemd. Twee gemeenten geven aan tevens met een (onafhankelijke) informatieconsulent/loketfunctionaris te willen gaan werken. Over de omvang van de formatie van het *frontoffice* is nog weinig bekend.

Alle gemeenten (gaan) werken met een digitaal CJG.

	ja	nee	nog niet bekend
Website voor opvoeders	29	0	0
Website voor jongeren	11	1	17

De *pilot* in de provincie Utrecht voor de aanschaf van de website voor opvoeders (DCJG) is een enorme stimulans geweest voor gemeenten. Alle gemeenten geven aan een website voor opvoeders te hebben of te krijgen.

Een kleine 40% van de gemeenten heeft of wil ook een website voor jongeren. Die gemeenten die aangeven nog niet te weten of er een website voor jongeren komt, wachten op de mogelijkheid of er een gelijksoortig gezamenlijk traject kan worden gelopen zoals dat voor de website voor opvoeders is gedaan.

4.2 Opvoed- en opgroei-praktijk

De opvoed- en opgroei-praktijk² is het kloppend hart van het CJG. Niet alleen omdat hier de meeste werkzaamheden van het CJG plaatsvinden (met name de uitvoering van het basistakenpakket van de JGZ en de pedagogische hulp), maar

² Uit: Handreiking "De onderdelen van het Centrum voor Jeugd en Gezin", Ministerie J&G en VNG.

ook omdat het een schakelfunctie vervult: enerzijds met het inlooppunt en anderzijds met de zorgcoördinatie voor risicjongeren en multiprobleemgezinnen. Bij meer complexe opvoed- en opgroevragen vindt doorgeleiding plaats vanuit het inlooppunt naar de opvoed- en opgroei praktijk. De contactmomenten consultatiebureaus, de vaccinaties en de pedagogische interventies binnen het lokale preventieve jeugdbeleid worden uitgevoerd vanuit de opvoed- en opgroei praktijk van het CJG. Sommige CJG's kiezen ervoor het inlooppunt en de opvoed- en opgroei praktijk fysiek te integreren. In deze situatie is er een functionele scheiding tussen het inlooppunt en de opvoed- en opgroei praktijk, maar geen scheiding in de beleving van de burger.

	ja	nee	nog niet bekend
Gezamenlijke visie op opvoedingsondersteuning	12	9	8
Aanbodinventarisatie	26	1	2
Vraaganalyse	12	15	2

Een visie op opvoedingsondersteuning biedt houvast bij het formuleren van het beleid en het bepalen van het aanbod opvoedingsondersteuning. En de visie helpt om alle neuzen van betrokken instellingen dezelfde kant op te krijgen. Een kleine 60% van de gemeenten weet nog niet of een dergelijke gezamenlijke visie wordt ontwikkeld of heeft besloten dit niet te doen. Een ruime 40% van de gemeenten heeft samen met de instellingen een visie op opvoedingsondersteuning ontwikkeld. De keuze voor een bepaalde visie kan leiden tot een keuze van een bepaalde aanpak als het gaat om opvoedingsondersteuning. Door 15% van de gemeenten is aangegeven dat zij *Triple P* op provinciaal niveau wensen of overwegen om wel of niet met *Triple P* te gaan werken. *Triple P* is één van de programma's die de aanpak van opvoedingsondersteuning ondersteunt.

Een kleine 90% van de gemeenten heeft het aanbod aan opvoedingsondersteuning in kaart gebracht. Het in kaart brengen van de vraag naar opvoedingsondersteuning is door ruim 41% van de gemeenten gedaan. Enkele gemeenten hebben daarbij gebruik gemaakt van de Jeugdmonitor van de GGD en van rapportages van instellingen. Ruim 50% van de gemeenten is niet van plan een vraaganalyse naar opvoedondersteuning te gaan doen.

De visie op opvoedingsondersteuning en de vraag bepalen samen welk aanbod in een gemeente nodig is. Door gemeenten wordt aangegeven, dat het lastig is om overzicht te houden en een keuze te maken uit het grote aanbod van instellingen.

4.3 Sluitende aanpak

De sluitende aanpak is het derde luik van het CJG. Hieronder vallen de samenwerking in netwerken/overleggen en de coördinatie van zorg.

	ja	nee	nog niet bekend
Zijn/worden netwerken in kaart gebracht	28	1	0
Komt er een herschikking van netwerken	16	2	11
Is/ wordt de coördinatie van zorg geregeld	16	0	13
Is/wordt de doorzettingsmacht geregeld			
- escalatiemodel	17	10	2
- aanwijzing burgemeester	16	10	3

Vrijwel alle gemeenten hebben de bestaande netwerken in kaart gebracht of gaan dat doen. Bij ca. 55% van de gemeenten leidt dit tot een herschikking van de netwerken en een kleine 40% geeft aan dat hierover nog geen duidelijkheid is. Redenen voor herschikking zijn:

- uit de analyse blijkt dat teveel dezelfde mensen in dezelfde soort netwerken zitten;
- voor de 0-12 jarigen zijn teveel netwerken. Wens is om dit tot 1 netwerk terug te brengen;
- voor de 6-12 jarigen is er geen netwerk. Deze leemte wordt opgevuld;
- de overgang tussen de 12 min en 12 plus netwerken moet beter worden.

Ruim 55% van de gemeenten gaat de coördinatie van zorg regelen, de andere gemeenten weten dit nog niet. Ook een kleine 60% van de gemeenten gaat de doorzettingsmacht regelen. Ca. 10% weet nog niet of de doorzettingsmacht wordt geregeld en een kleine 35% van de gemeenten geeft aan dat zij dit niet gaan doen.

Door een aantal gemeenten die de doorzettingsmacht gaat regelen, is aangegeven dat dit een moeilijk onderdeel van het CJG is.

	opgenomen in werkproces	apart geregeld	nog niet bekend
Integratie RAAK in CJG	20	0	9
Integratie @risk in CJG	22	1	6

Ruim 70% van de gemeenten heeft of wil RAAK en @risk integreren in de werkprocessen. Eén gemeente geeft aan dat @risk wel is geïntegreerd in het werkproces, maar dat het in de praktijk nog niet als zodanig functioneert. De andere gemeenten zijn qua CJG-ontwikkeling nog niet zover, dat zij hierin een richting hebben bepaald.

Op de vraag op welke wijze de schakel tussen BJU en het CJG wordt vormgegeven, antwoorden de gemeenten (meerdere schakels mogelijk):

- nog niet bekend 13 x genoemd;
- via de netwerken 12 x genoemd;
- via de CJG-coördinator 8 x genoemd;
- medewerkers *frontoffice* nemen zelf contact op 1 x genoemd;
- via het partneroverleg 1 x genoemd;
- een voorpost (deel van BJU) binnen het CJG 0 x genoemd.

Als mogelijke verbeteringen voor de schakel worden genoemd:

- betere samenwerking door het overnemen van gegevens voor de indicatiestelling; zo wordt dubbel werk voorkomen en kan de indicatiestelling worden versneld;
- aanmelding: dit kan niet via de vertegenwoordiger van BJU die bij de *casusoverleggen* aanwezig is, maar moet apart via het aanmeldpunt van de centrale. Werkt lastig en is bureaucratisch;
- streven naar een warme overdracht;
- aansluiten bij het regionale MDO van de CJG's en de koppeling tussen het onderwijs en BJU rondmaken (1 regio werkt hierbij samen);
- het vastleggen van afspraken op basis van het ontwerp van het CJG;
- een betere terugkoppeling/afstemming, vanuit BJU komt weinig terug;
- meer heldere afspraken en die vastleggen;
- kortere lijnen.

Op de vraag op welke wijze de schakel tussen het onderwijs en het CJG wordt vormgegeven, antwoorden de gemeenten (meerdere schakels mogelijk):

• nog niet bekend	3 x genoemd;
• via de netwerken	12 x genoemd;
• via de ZAT's	11 x genoemd;
• via het regionaal MDO van CJG's
(1 regio werkt hierbij samen)	8 x genoemd;
• via schoolmaatschappelijk werk	3 x genoemd;
• voor het VO op regionaal niveau	1 x genoemd;
• via de IB-ers	1 x genoemd.

Als mogelijke verbeteringen voor de schakel worden genoemd:

- meerdere gemeenten geven aan dat de schakel tussen het PO en het CJG geïntegreerd wordt binnen het netwerk op gemeentelijk niveau. Een bovenschools ZAT voor PO wordt als extra laag gezien (dubbel overleg). Een structurele deelname van het PO aan het netwerk op gemeentelijk niveau is essentieel;
- de aansluiting met het VO moet beter, CJG's moeten daarbij regionaal samenwerken;
- minder "domein denken": het onderwijs houdt teveel bij zich, is naar binnengekeerd. Om dit te doorbreken is meer openheid van het CJG en het onderwijs nodig;
- de wil om samen te werken is er bij het onderwijs op bestuurlijk niveau, maar op uitvoerend niveau is men meer zoekend;
- het proces moet in de hoofden van het onderwijs komen. Het onderwijs moet het CJG meer gaan gebruiken, maar weet nog niet wat zij daar kunnen halen;
- heldere afspraken die worden vastgelegd;
- het CJG kan meer voorlichting geven aan IB-ers PO en zorgcoördinatoren VO;
- het CJG kan meer *outreaching* werken;
- het CJG kan een hulpaanbod in de scholen geven;
- het CJG wordt een vast agendapunt in het overleg met de directies van de scholen;
- ROC's zijn niet in beeld.

Op een enkele uitzondering na, geven gemeenten aan dat de contacten met het PO op gemeentelijk niveau goed lopen. De schakel met VO is veel moeilijker. Tevens wordt aangegeven dat er feitelijk nog weinig daadwerkelijke samenwerking is, omdat dit nog vorm moet krijgen. De uitwerking moet zich nog gaan bewijzen.

5 Organisatieaspecten

In dit deel staan de organisatieaspecten rondom het CJG centraal. Gemeenten zijn binnen de grenzen van de minimumeisen die aan een CJG worden gesteld, vrij invulling te geven aan de organisatie van hun CJG. In dit hoofdstuk komen aan bod: de samenwerkingspartners, de organisatievorm, de locatie, het organisatieniveau van de *backoffice* en de CJG-coördinatie.

5.1 Samenwerkingspartners

Bij dit onderdeel is gevraagd welke partners als kernpartners direct bij de CJG-vorming zijn betrokken en welke partners de schilpartners zijn/worden.

Uit de antwoorden blijkt, dat bijna alle gemeenten onderscheid maken tussen kern- en de schilpartners. De definiëring van kern- en schilpartners verschilt echter. Sommige gemeenten zien als kernpartners die partners die werkzaam zijn in de *frontoffice*. Andere gemeenten verstaan daar zowel de partners in de *frontoffice* als de partners in de netwerken onder. Afhankelijk van deze definiëring wordt soms ook een 2^e en/of 3^e schil onderscheiden.

Voor de toekomst lijkt een onderscheid tussen *frontoffice-partners* (inlooppunt), opvoed- en opgroeiopraktijkpartners en netwerkpartners (sluitende aanpak) een meer duidelijk onderscheid te zijn. Naast de partners van het CJG-drieluik kunnen er ook partners zijn die in de schil rond het CJG opereren.

De volgende partners zijn in deze *quickscan* als kern- en schilpartners genoemd:

	aantal malen genoemd als kernpartner	aantal malen genoemd als schilpartner
Nog niet bekend	1	3
Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar (GGD, Aveant, Beweging 3.0, Vitras/CMD, RIVAS, Zuwe en Kruiswerk Noord-Veluwe)	28	0
Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar (GGD)	28	0
AMW (o.a. Beweging 3.0, RIVAS, Vitras/CMD, De Boei,)	28	0
Basisonderwijs	12	16
Bureau Jeugdzorg	8	18
Welzijnwerk	8	15
Voortgezet onderwijs	4	20
Verloskundigen	4	14
Leerplichtambtenaar	3	17
Kinderopvang	3	21
Peuterspeelzalen	2	19
MEE	2	17
Jongerenwerk	1	20
Centrum Maliebaan	1	8
RIAGG	1	3
WMO-loket	1	1
Eduniek	1	2
REC 4	1	0
SOVEE	1	1

Onafhankelijk pedagoog	1	0
Politie/Veiligheidshuis	0	22
Huisartsen	0	17
Kraamzorg	0	14
Indigo	0	13
WMO-Raad	0	11
Sociale Zaken	0	4
Kinderfysiotherapeuten	0	3
Kinderlogopedisten	0	3
Kerken	0	2
Vrijwilligersorganisaties, w.o. sport en scouting	0	2
Sociale Raadsliden	0	1
Ziekenhuis	0	1
Kinderpsychiatrie	0	1
Altrecht	0	1

De partners die door gemeenten worden genoemd, hangen sterk samen met de relaties die er zijn en eventuele problematiek die in gemeenten speelt. Overigens geven gemeenten aan, dat dit onderdeel nog in ontwikkeling is en kan wijzigen. Met name voor de schilpartners geldt, dat dit deel onuitputtelijk kan zijn, omdat iedereen die een vindplaats vertegenwoordigt, aan deze schil kan worden toegevoegd.

5.2 Welke organisatievorm?

	Aantal malen genoemd
1 Fysiek punt in de gemeente	15
1 Fysiek punt met informatiezuilen	5
1 Fysiek punt met inlooppunt(en)/nevenlocatie(s) en/of informatiezuilen	4
Meerdere fysieke punten (+ inlooppunten en informatiezuilen)	4
Nog niet bekend	1
	29

Bijna 70% van de gemeenten kiest voor één fysiek punt in de gemeente al dan niet aangevuld met inlooppunten en informatiezuilen. Ruim 10% van de gemeenten kiest naast het fysieke punt ook voor nevenlocaties/satellieten. Eveneens ruim 10% kiest voor meerdere volwaardige fysieke punten.

Als locatie voor informatiezuilen worden genoemd: VO-scholen, cultuurcluster, bibliotheek, buurthuis, jongerencentrum, gemeentehuis en kerken. Meerdere gemeenten starten met één fysiek punt en breiden in de toekomst uit met punten in de wijken.

Eén gemeente heeft naast algemene fysieke punten ook een fysiek punt voor jongeren (CJG voor jongeren).

5.3 Locatie CJG

	Aantal
Bij consultatiebureau, AMW, GGD	13
Bij consultatiebureau, AMW, GGD, verloskonde en BSO	1
Bij (1 ^e lijns) gezondheidcentrum	4
Bij brede school	2
Bij WMO-loket	2
Bij woonzorgcentrum met gezondheidsvoorzieningen	2
Bij cultureel centrum/bibliotheek	1
Bij SOVEE	1
Nog niet bekend	3
	29

Het fysieke punt van het CJG wordt door alle gemeenten gehuisvest in combinatie met andere instellingen. De combinatie consultatiebureau, AMW en GGD wordt het vaakst gekozen (bijna 45%).

5.4 Organisatieniveau *backoffice*

	Aantal
Gemeentelijk niveau	16
Deel gemeentelijk, deel regionaal	3
Regionaal niveau	8
Nog niet bekend	2
	29

Ca. 55% van de gemeenten kiest voor vormgeving van het *backoffice* op gemeentelijk niveau. Als elementen van het *backoffice* op het gemeentelijk niveau worden genoemd: afstemming/samenwerking in (buurt)netwerken, PO, ZAT's op gemeentelijk niveau, AMW, JGZ, *casemanagers* Sociale Zaken en BJZ.

Ca. 10% van de gemeenten geeft aan dat een deel van het *backoffice* op gemeentelijk en een deel op regionaal niveau komt. Onderdelen die op regionaal niveau worden geregeld, zijn: telefonische bereikbaarheid, website helpdesk, VO ZAT's en justitioneel casusoverleg.

Die gemeenten die kiezen voor het *backoffice* op (deels) gemeentelijk niveau geven allemaal aan dat dit het niveau is waarop wordt begonnen. Het is de intentie om bij de verdere ontwikkeling onderdelen op regionaal niveau te organiseren. Daarbij is het belangrijk dat regionale samenwerking de lokale structuur niet mag verzwakken, de lijnen moeten kort blijven.

Ruim 25% (1 regio) is bezig met een voorstel het *backoffice* regionaal uniform vorm te geven met mogelijk gemeentelijke of subregionale teams.

5.5 Coördinatie van het CJG

	Aantal
Gemeente	4
GGD	2
De Boei (welzijnsorganisatie)	1
SOVEE (organisatie voor onderwijskansen en jeugdbeleid)	1
Vitras/CMD	1
Zuwe	1
Nog niet bekend	19
	29

65% Van de gemeenten weet nog niet bij welke organisatie de coördinatie van het CJG wordt neergelegd. Een kleine 15% van de gemeenten kiest ervoor de coördinatie in de eerste jaren bij de gemeente te houden. Reden hiervoor is dat gemeenten in de startperiode van het CJG directe invloed willen houden: het CJG is nieuw, waardoor ervaringen nog ontbreken en veel elementen moeten nog worden doorontwikkeld.

De omvang van de functie CJG-coördinator is gemiddeld 25,0 uur per week. Deze omvang varieert sterk van 4 uur per week tot 100 uur per week. Als de grootste extremen niet worden meegerekend, is de omvang van de CJG-coördinator gemiddeld 19 uur per week. De omvang van deze functie is, naast de grootte van de gemeente, vooral afhankelijk van het feit of de CJG-coördinator tevens de persoon is die de netwerken in de gemeente voorziet.

Een enkele gemeente overweegt een functionele splitsing te maken tussen managerstaken CJG/*officemanager* en inhoudelijk coördinator.

Ca. 60% van de gemeenten heeft over deze omvang nog geen besluit genomen.

6 Een blik op 2010

In dit laatste hoofdstuk worden de verwachtingen/wensen voor het komende jaar weergegeven. Per regio is een verlanglijstje voor 2010 opgesteld. Daarnaast zijn de knelpunten die worden voorzien benoemd en de zaken waarover men heel tevreden is. Als laatste zijn de thema's opgenomen waarbij men ondersteuning wenst en de wijze waarop die ondersteuning wordt gewenst.

6.1 Regionale verlanglijstjes

Samenwerkingswensen kunnen per regio verschillen. Regio's hebben elk hun eigen structuur en samenwerkingshistorie. Om aan elke regio recht te doen, is per regio geïnterviewd welke samenwerkingswensen er zijn. Voor deze inventarisatie konden de gemeenten een verlanglijstje maken met vijf wensen. In het onderstaande zijn de regionale verlanglijstjes opgenomen op basis van de vijf onderwerpen die het vaakst zijn genoemd.

Regio Eemland	Prioriteit
Zo doorgaan met huidige samenwerking (@risk, RAAK, EKD, website opvoeders, ambtelijk overleg)	Gedeelde 1 ^e plaats
Convenant	Gedeelde 1 ^e plaats
Regionaal CJG-Coördinatoren overleg ³ voortzetten (dat is de plek waar samenwerking op uitvoerend niveau wordt geboren)	2 ^e Plaats
Gezamenlijk optrekken naar regionale instellingen (o.a. GGD, BJU), werkafspraken maken	Gedeelde 3 ^e plaats
Registratiesysteem	Gedeelde 3 ^e plaats
Themabijeenkomsten (vraagstukken die abstract zijn samen uitwerken, in discussie concreet maken)	Gedeelde 3 ^e plaats
Website jongeren	Gedeelde 3 ^e plaats

Regio Lekstroom	Prioriteit
Zo doorgaan met huidige samenwerking (@risk, RAAK, EKD, website opvoeders, ambtelijk overleg)	1 ^e Plaats
Gezamenlijk optrekken naar regionale instellingen (o.a. GGD, BJU), werkafspraken maken	2 ^e Plaats
Samenwerking onderwijs, VO	Gedeelde 3 ^e plaats
Telefonische bereikbaarheid	Gedeelde 3 ^e plaats
Convenant	Gedeelde 3 ^e plaats
Website jongeren	Gedeelde 3 ^e plaats
Klanttevredenheid meten	Gedeelde 3 ^e plaats
Ondersteuning bij de doorontwikkeling van het operationele CJG	Gedeelde 3 ^e plaats

³ Dit overleg vindt alleen in regio Eemland plaats, omdat er alleen in deze regio een aantal operationele CJG's is. Onderwerpen die in 2009 op de agenda stonden, zijn: opvang tussen CJG's tijdens vakantieperiode, uitwisseling tussen CJG's van vacatures, vorming van een regionaal *MultiDisciplinairTeam*, ontwikkelen gezamenlijk bespreekformulier, ontwikkelen visie op opvoedingsondersteuning.

Regio Utrecht West	Prioriteit
Zo doorgaan met huidige samenwerking (@risk, RAAK, EKD, website opvoeders, ambtelijk overleg)	1 ^e Plaats
Gezamenlijk optrekken naar regionale instellingen (o.a. GGD, BJU), werkafspraken maken	Gedeelde 2 ^e plaats
<i>Backoffice</i> op regionaal niveau	Gedeelde 2 ^e plaats
Website jongeren	3 ^e Plaats
Samenwerking onderwijs, VO	Gedeelde 4 ^e plaats
Registratiesysteem	Gedeelde 4 ^e plaats
Vormgeven netwerken, incl. herstructurering	Gedeelde 4 ^e plaats
Attitude werkers binnen instellingen	Gedeelde 4 ^e plaats

Regio Zuid-Oost	Prioriteit
Zo doorgaan met huidige samenwerking (@risk, RAAK, EKD, website opvoeders, ambtelijk overleg)	Gedeelde 1 ^e plaats
Registratiesysteem	Gedeelde 1 ^e plaats
Telefonische bereikbaarheid	2 ^e plaats
Samenwerking onderwijs, VO	Gedeelde 3 ^e plaats
Gezamenlijk optrekken naar regionale instellingen (o.a. GGD, BJU), werkafspraken maken	Gedeelde 3 ^e plaats
Convenant	Gedeelde 3 ^e plaats
Website jongeren	Gedeelde 3 ^e plaats

Alle regio's geven als grootste wens aan, dat ze de huidige samenwerking op regionaal niveau in 2010 willen voortzetten. Veel is al samen opgepakt en daarover is men tevreden. In één regio gebeurt dit intensief door het gezamenlijk ontwikkelen van een regionaal ontwerp voor het CJG. Deze regio wenst ook een *backoffice* op regionaal niveau.

Naast de voortzetting van de huidige samenwerking is voor regio Eemland een gezamenlijk convenant het belangrijkste. Voor regio Zuid-Oost is dat een gezamenlijk registratiesysteem. Deze beide onderwerpen worden door nog twee andere regio's genoemd (met een lagere prioriteit).

In de regio's Lekstroom en Utrecht West staat het gezamenlijk optrekken naar regionale instellingen op de 2^e plaats van de verlanglijst. Dit punt wordt ook door de regio's Eemland en Zuid-Oost genoemd, maar met een lagere prioriteit, op een gedeelde 3^e plaats.

Regio Zuid-Oost geeft ook het realiseren van een gezamenlijke telefonische bereikbaarheid voor hun CJG's een grote prioriteit. In Lekstroom wordt dit gedeeld, maar met een mindere prioriteit.

Voor regio Eemland geldt specifiek dat veel waarde wordt gehecht (2^e plaats op de verlanglijst) aan de voortzetting van het CJG-Coördinatorenoverleg dat met de operationele CJG's wordt gehouden. Tijdens dit overleg worden samenwerkingswensen op praktisch uitvoerend niveau uitgewerkt. In de andere regio's zijn nog geen meerdere operationele CJG's met wie een dergelijk overleg kan worden opgezet.

Een website voor jongeren en samenwerking bij afspraken met het VO-onderwijs worden door vrijwel alle regio's genoemd. Deze wensen staan vaak op een derde of vierde plaats.

6.2 Knelpunten/kansen die nu spelen

	Meer dan 2x genoemd
De CJG-vorming geeft veel hectiek, veel te doen, tijdgebrek bij gemeenten en instellingen	10
Hoe krijgt het CJG (en de instellingen) de samenwerking tussen de oren van de medewerkers? Niet lineair denken, maar circulair denken	5
Herindeling van gemeenten zorgt voor vertraging	4
Financiën (te weinig/wat kun je structureel invullen?)	4
Invoeren van coördinatie van zorg, heilige huisjes moeten omver	3
Onderwijs PO en VO/ betrokkenheid VO	3

Bij deze vraag is als eerste het grote verschil met het beeld van vorig jaar opvallend. Toen voorzagen de gemeenten grote knelpunten in de samenwerking met kern- en schilpartners (ruim 90% van de gemeenten) en in de behoefte aan projectondersteuning (60% van de gemeenten).

Door veel gemeenten wordt nu aangegeven dat er geen echte grote knelpunten zijn. Een aantal geeft aan te verwachten dat echte knelpunten bij de implementatie kunnen komen, maar dat zij daarop nu nog geen zicht hebben.

De twee grootste knelpunten die nu spelen, is ten eerste de drukte die de CJG-vorming met zich meebrengt (bijna 35% van de gemeenten noemt dit). Er is veel te doen en dit veroorzaakt tijdgebrek bij zowel gemeenten als betrokken instellingen.

Ten tweede wordt de realisering van de samenwerking genoemd (door ca. 17%). Hierbij gaat het niet meer, zoals vorig jaar, om de bereidheid van instellingen daadwerkelijk geïntegreerd te gaan samenwerken, maar om de vraag hoe je de omslag naar samenwerking in de praktijk kunt maken. Medewerkers hebben elk hun eigen werkwijzen en daadwerkelijke samenwerking vereist een omslag in het denken. Het loslaten van de vertrouwde patronen vergt een proces dat tussen de oren van de medewerkers moet komen en veel aandacht en tijd nodig zal hebben.

6.3 Heel tevreden over

	Meer dan 2x genoemd
De inzet van de (lokale) partners/huidige samenwerking	10
De regionale samenwerking tussen gemeenten	8
De wil, het enthousiasme en de betrokkenheid om samen te werken in het CJG. Het CJG is een hele verdienste	7
De ondersteuning vanuit UJC ⁴ /provincie (met de vrijheid die daar voor de gemeenten inzit)	4
Ondersteuning CJG-aanjager	3

Net als vorig jaar zijn gemeenten het meest tevreden over datgene wat tot nu toe is bereikt in de huidige samenwerking met de partners. Hieronder vallen de reeds

⁴ Utrechtse Jeugd Centraal: het Programmaplan van de provincie Utrecht, met de vernieuwingsagenda van samenwerkende partners in de jeugdzorg, het lokale jeugd beleid en de jeugdbescherming.

bestaande structuren voor het jeugdbeleid (bijv. een Jeugdloket) en de overlegvormen van de instellingen/organisaties. Daarnaast zijn gemeenten ook heel tevreden over de betrokkenheid en het draagvlak van de instellingen voor het CJG (in totaal noemt bijna 60% van de gemeenten deze punten).

In vergelijking met vorig jaar is de tevredenheid over de samenwerking tussen gemeenten onderling bij de vorming van de CJG's (een kleine 30%) nieuw. In de inventarisatie van vorig jaar werd dit onderwerp niet genoemd door gemeenten. Dit geldt ook voor de tevredenheid die gemeenten (ca. 25%) noemen over de ondersteuning vanuit UJC (incl. CJG-aanjagers) en de samenwerking met de provincie. Ook dit onderwerp werd vorig jaar niet genoemd.

6.4 Ondersteuning vanuit UJC in 2010

6.4.1 Welke thema's?

	Meer dan 5x genoemd
Regionale samenwerking (website jongeren, telefonische bereikbaarheid, registratiesysteem, afspraken instellingen (convenant))	28
Ondersteuning bij de implementatie en doorontwikkeling van het CJG op alle facetten	13
Juiste afstemming vraag/aanbod opvoedingsondersteuning, incl. meer specialistisch aanbod op lokaal niveau	11
Hoe breng je partners bij elkaar?	10
Aansluiting onderwijs	9

De thema's die worden aangedragen voor ondersteuning vanuit UJC in 2010 komen in hoge mate overeen met de verlanglijstjes van de regio's (paragraaf 6.1) en de knelpunten/kansen die gemeenten zien (paragraaf 6.2).

Nieuw is hier de juiste afstemming van het aanbod op de vraag naar opvoedingsondersteuning. Het gaat hierbij om het vormen van een visie, het in kaart brengen van het bestaande aanbod voor opvoedingsondersteuning, het in kaart brengen van de vraag van de ouder/het kind en het op een juiste wijze gaan matchen van het aanbod op de vraag. Ook het experimenteren met de ombouw van geïndiceerde zorg naar het lokale niveau valt onder de goede match tussen vraag en aanbod.

6.4.2 Op welke wijze?

	Aantal malen genoemd
Ga zo door in 2010, nu stoppen is te vroeg	28
Via individuele ondersteuning	24
Via ambtelijk regio overleg	19
Via specifieke producten (zoals website, @risk)	19
Hou de invulling van de ondersteuning flexibel. Over een half jaar kunnen we tegen zaken aanlopen die we nu nog niet overzien	4
Stel uren beschikbaar voor projectleider/coördinator CJG	2
Ondersteuning CJG-coördinatoren overleg (aanjager leidt en reikt onderwerpen aan. Is nodig omdat je zelf nog te druk bent met de start van het CJG en je het geheel niet overziet)	1
Provincie, ga zo door, nu zijn de overleggen informatief, niet te sturend. Je kunt als gemeente ook zelfstandig een keuze maken	1
Gedeputeerde mag wethouders soms meer aanjagen	1
Prettig dat provincie soms met nieuwe initiatieven komt	1

Vrijwel unaniem geven de gemeenten aan dat de wijze waarop de ondersteuning vorm krijgt in 2010 in dezelfde lijn moet zijn als in 2009. De ondersteuning nu stoppen is te vroeg, omdat de CJG's nog niet of onvoldoende van de grond zijn. Zowel de individuele ondersteuning (door de CJG-aanjager), de ambtelijke regio-overleggen (samen met de provincie en CJG-aanjager) als de ontwikkelingen van producten op provinciaal niveau staan voor 2010 op het wensenlijstje. De samenwerking met de provincie op deze wijze wordt positief ervaren, werkt stimulerend en geeft ruimte voor een lokale kleur waardoor er geen keurslijf ontstaat.